

Az óriások az égig érnek?

FILMSZEMLE

Ezt kérdezi a Csigavár című Erdélyben forgatott dokumentumfilmben a kisfiú a nagynénjétől. „Nem tudom, azért odáig éppen nem” – válaszol az alkotás főszereplője, Teréz. Csodálatos tájszólással beszél, Csigavárról mesél az unokaöccsének az erdőben. A Csigavár egy régi alagút, amely a templomba vezet vagy mi... Nem ez a lényeg. Hanem az erdélyi kis faluban élő emberek, a mondataik, az életük. Zsigmond Dezső a filmszemlén bemutatott egyórás dokumentumfilmjéhez csodálatos főalakat talált. Teréz – valamivel túl a harmincon – értelmes, kedves lány, de kicsit kilóg a sorból. Nincs férjné, pedig ahogy egy falubelijének elmondja, hús gavallérja is volt. Az egyik most is finoman-erőszakosan próbálkozik, óriásnak tűnik így filmről, iszonyú vörös az arca, alig érteni, mit mond. Az egyik jelenetben traktoron érkezik a házhoz, lepattan, majd önmagukról beszélgetnek Terézzel. Amikor a férfi elvált, háromszor látogatta

meg Terézt – ez talán a lánynak kevés volt.

Teréz egy szobában alszik a szüleiével, nem is akar elmenni a háztól, olyan férjet szeretne, aki odaköltözne. De nem csak párkeresésről szól a film. Dolgoznak az emberek, ahogy azt faluhelyen kell, a falu tehencit minden hajnalban kihajtja a gulyás, este jönnek vissza, és persze tudják, hol laknak. Teréz apja kiül a ház elé, fölolvass az újságból, kommentálja. A vörös képű traktoros óriás népdalszerenádokat énekel Teréznek. Ne higgyék, hogy népieskedő romantikával operál a film. Dehogy: természetes, életszerű minden, és a siker titka a jó témaválasztás: olyan csodálatosak a szereplők, hogy a földolgozásra nem is tud figyelni az ember. Esküszöm, nem ciki, nézzék meg, ma 16 órától újra adják a Mammutban.

Szemző Tibor tízperces Ez vanjának Ottlik Géza a narrátora. A fekete-fehér, régiesített felvételekkel Budapesten kóválygunk: Bródy Sándor utca, Blaha, metró, Moszkva tér, Astoria. A tizenöt éve elhunyt író a Budá-

ból mond részleteket – legálábbis az elhangzó néhány mondatnak egy része biztosan onnan való. Egy város, ahol élni lehet és az ingenyerozi, amelyek nézője és szereplője is egyszerre te vagy. Szép hegedűszó. Megfogja a lelket az Ottlik-etűd.

Fésős András másfél órás dokumentumfilmje Herskó János rendezőről, a filmezés tanáróriásáról is jó munka. Az ellentmondásos megítélésű idős mester okosakat mond, és a róla nyilatkozó kollégák-tanítványok szavai végig őszinték. Pozitív képet rajzol a film Herskóról, s megőrzi a téma izgalmasságát. Kár, hogy **Eörsi István** (aki nincs ilyen jó véleményrel a rendezőről) nem szólal meg benne – csak az egyik riportalany hivatkozik rá.

Tegnap, a szemle második napján vetítették a hivatalos nyitó filmet, Pejő Róbert Dallas és Pashamendéje lapzártánk után ért véget. Az „igazi” szemle azzal kezdődött, mondhatnánk látatlanban, de ez nem lenne igaz: mutatóba három dokumentumerejű bizonyíték főtebb.

Kovács Gergely